

Gałąj, Dyzma

Prof. dr Stefan Ignar (1908-1992)
członek honorowy TNP nie żyje

Notatki Płockie 37/1-150, 3-5

1992

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DYZMA GAŁAJ

PROF. DR STEFAN IGNAR (1908 - 1992)

CZŁONEK HONOROWY TNP

NIE ŻYJE

Żył 84 lata. Miał bardzo bogate życie.

Urodził się Bałdrzychowie, w pow. łęczyckim, w rodzinie chłopskiej. Gimnazjum ukończył w Łodzi, studia wyższe na uniwersytecie poznańskim. W życie dorosłych wkraczał w warunkach kryzysu gospodarczego, bezrobocia, nędzy chłopskiej, w nurcie wysoce ideowego działania Związku Młodzieży Wiejskiej "Wici". Odgrywał w tym Związku coraz ważniejsze role, stopniowo przechodząc od prac społeczno-wychowawczych do politycznych. W czasie okupacji odgrywał w ludowcowej konspiracji wybitną rolę. Po

wojnie, w 1946 roku, został Prezesem ZMW "Wici", nieco później Prezesem Zw. Samopomocy Chłopskiej, a od 1958 roku Prezesem Zjednoczonego Stronnictwa Ludowego. Całe Jego życie było przeniknięte troską o rolnictwo i chłopów, było nie gasnącym wysiłkiem o poprawę ich bytu i obrony ich obywatelskich praw. Był politycznym autorytetem nie tylko w Ruchu Ludowym. Broniąc samodzielności tego Ruchu popadał często w konflikty z centralnymi władzami PZPR, zakończonymi odwołaniem Go z funkcji Prezesa NK ZSL w latach sześćdziesiątych.

Ponownie wybrany został na Prezesa na krótko w 1981 roku.

Stefan Ignar był również wielkiego formatu działaczem państwowym, pełniąc wysokie funkcje: był posłem na Sejm przez wiele kadencji, Zastępcą Przewodniczącego Rady Państwa i długoletnim Wiceprezesa Rady Ministrów. Mając ciągłe kontakty ze wsią wnosił do działalności państwowej ludowy demokratyzm, przeciwstawiając się biurokracji i dogmatyzmowi. Był silny siłą klasy, którą reprezentował, co wyrażało się w Jego polemikach, jak również w prostej a pełnej treści i swoistej jedności publicystyce, którą uprawiał przez całe swe pracowite życie. Jego publikacje naukowe, czy doraźne i okolicznościowe zawsze zmierzały do unaukowania działalności politycznej z jednej strony i do rozwijania przeobrażeniowych funkcji nauki z drugiej.

Od 1947 roku był nauczycielem akademickim, najpierw w Łodzi, a następnie na SGGW w Warszawie. Był organizatorem Wydziału Ekonomiczno-Rolniczego, jego dziekanem i wieloletnim kierownikiem katedry Polityki Agrarnej. Prowadził liczne badania terenowe, wzbogacając tym wiedzę o konkretnej rzeczywistości polskiej i wpływając na realność programów politycznych, a programów polityki rolnej w szczególności.

Z tej Jego aktywnej postawy uczonego i z kręgu Jego najbliższych współpracowników wyrosła koncepcja wielodyscyplinowych badań nad rozwojem

rejonów uprzemysławianych, wśród których rejon płocki był dla niego najbliższy i najważniejszy. Punktem wyjścia badań nad rejonami uprzemysławianymi była teza, że racjonalny program rozwoju społeczeństwa wiejskiego i rolnictwa może być sformułowany tylko wtedy kiedy gruntownie zostaną rozpoznane stosunki współzależności rozwojowych między przemysłem a rolnictwem, między miastem a wsią. Zostało przyjęte założenie, że zamysł taki najłatwiej i najskuteczniej będzie zrealizowany przez

Płock, 23-24 maja 1975. Prof. dr Stefan Ignar przewodniczy sesji naukowej: "Czynnik ludzki w płockim rejonie uprzemysławianym"

obserwacje takich stosunków na terenie występowania silnych bodźców tych zmian, a więc na terenie zlokalizowania wielkich zakładów przemysłowych, jak płocka petrochemia, koniński i bełchatowski węgiel, lubińska miedź, tarnobrzaska siarka, puławskie azoty. Na takich terenach procesy rozwojowe mogły być obserwowane in statu nascendi zarówno przez ekonomistów, jak i socjologów, demografów, geografów i urbanistów, "przeźrenników", przez uczonych zajmujących się funkcjonowaniem placówek administracji państwowej, systemu oświaty i kultury, zdrowia, słowem, mogło być (i było) podjęte przedsięwzięcie naukowe kompleksowo, wielodyscyplinowo, przedsięwzięcie prowadzące w swych efektach zarówno do budowania teorii stosunków między przemysłem a rolnictwem, miastem i wsią, co i do tworzenia programów konkretnych działań racjonalizujących rozwój tych rejonów i całej Polski.

W PAN powstał Komitet Badań Rejonów Uprzemysławianych, a jego przewodniczącym został prof. S. Ignar. Rozwinął się poważny i znaczny ruch naukowy. Powstały Sekcje Komitetu w uniwersyteckich miastach: w Poznaniu, Łodzi, Wrocławiu, Lublinie i Katowicach. Badania te znacznie ożywiły pracę Towarzystwa Naukowego Płockiego ponieważ ich gospodarza. Nazwiska Płocczan: dr. K. Askanasa, dr. J. Chojnackiego, dr. I. Nowakowej, mgr. Fr. Dorobka i wielu innych osób na trwałe weszły do historii badań płockich. S. Ignar bardzo wysoko oceniał ich aktywność, a działalność Towarzystwa traktował jako wzór ożywiania intelektualnego środowisk terenowych, godny najwyższego poszanowania i uznania.

Na materiałach z badań rejonów uprzemysławianych powstała ogromna ilość prac magisterskich.

Doktoryzowało się na nich i habilitowało co najmniej 60 młodych pracowników nauki, co świadczy o skali i pożytkach badań. Brało w nich udział wielu wybitnych profesorów, że wymienię tylko niektórych z nich: J. Chałasiński, M. Dąbrowska, S. Golachowski, T. Hunek, B. Jałowiecki, J. Dietl, M. Kozakiewicz, Zb. Kwieciński, J. Piotrowski, W. Piotrowski, A. Rajkiewicz, K. Romaniuk, K. Olesiak, M. Ignar, M. Kłodziński, A. Stelmachowski, Z. Lachert, J. Szczepański, B. Strużek, I. Fierla, Fr. Kolbusz i wielu innych. Ruch naukowy po kilkunastu latach zaczął stopniowo wygasać. Nie było dla niego dobrej atmosfery, a jego inicjator i promotor, S. Ignar, był stopniowo ograniczany i w działaniu politycznym i liczbą tak bardzo aktywnie przeżytych lat. Jednakże owe blisko 20 lat działania KBRU PAN oraz Towarzystwa Naukowego Płockiego i wkład S. Ignara w to dzieło, trwale i chlubnie zapisane zostały w historii nauki polskiej i w historii najstarszego grodu na Mazowszu - w historii Płocka.

Z wzruszeniem i żalem wspominamy tamten czas, mając zarazem uczucie dumy, że Stefan darzył nas szacunkiem, wierzył w nasz wspólny sukces, że mogliśmy z Nim razem pracować i współżyć, tworzyć coś nowego, odkrywczego.

Odszedł Człowiek prosty, skromny, prostolinijny, umiejący słuchać rozmówcy, prawy, o ogromnym ładunku ideologicznym, gdy trzeba był twardy, mało dbający o sprawy osobiste, człowiek o szerokich horyzontach. Człowiek z wielkim charakterem. Piękny Człowiek.